

OPONENTSKÝ POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Autorka: Ing. Blanka Jarolímová

Název práce: Firemní dárcovství v kontextu daňového práva a přesvědčení darovat

Studijní program: P0413D050012 Ekonomika a management

a) Aktuálnost tématu disertační práce

Zvolené téma je vysoce aktuální a společensky relevantní. Autorka se zaměřuje na dynamiku firemního dárcovství v období významných externích šoků, jako byla pandemie a válečný konflikt, které doprovázely mimořádné legislativní změny v oblasti daňových odpočtů. V českém prostředí jde o téma, které si zaslouží hlubší empirickou reflexi, kterou tato práce přináší. Současně tím autorka významně rozšiřuje poznání v rámci pole české firemní filantropie.

b) Splnění cílů stanovených v disertační práci

Cíle práce lze považovat za splněné. Autorce se podařilo propojit teoretická východiska s rozsáhlou analýzou sekundárních administrativních dat i vlastním primárním šetřením. Výzkumné otázky byly zodpovězeny na velmi dobré úrovni.

c) Postup řešení problému a výsledky disertační práce s uvedením konkrétního přínosu studentky

V tomto kontextu pozitivně hodnotím precizní vymezení research gaps, které autorka strukturuje tematicky, datově a metodologicky, konceptuálně, ale i z geografického hlediska, což svědčí o hlubokém vhledu do současného stavu poznání. Velkým přínosem je také realizace pilotního předvýzkumu, který pomohl zpřesnit finální metodologii a zvýšil validitu šetření.

Oceňuji také využití panelové regresní analýzy pro zpracování dat Finanční správy ČR. Za hlavní přínos autorky považuji prokázání strukturálních nerovností v čerpání daňových úlev, kdy systém zvýhodňuje především velké subjekty s vysokým daňovým základem.

Metodologie práce je celkově velmi komplexní a oceňuji autorčinu snahu o využití kombinovaného výzkumného designu. Je však třeba podotknout, že deklarovaná ‚kvalitativní analýza‘ je v textu zastoupena spíše doplňkově, a to formou otevřených otázek v rámci dotazníkového šetření. Ačkoliv tyto odpovědi poskytují cenný vhled do motivací firem, v samotném vyhodnocení jsou zpracovány primárně skrze kategorizaci a následné kvantitativní vyjádření četností. Klasické kvalitativní postupy (jako např. hloubkové rozhovory, fokusní skupiny, hloubková analýza textu, kódování či práce s přímými citacemi apod.) jsou v práci přítomny spíše implicitně, což však nesnižuje vysokou úroveň stěžejní kvantitativní části výzkumu, která tvoří robustní jádro disertace.

U vyhodnocení hypotézy H3 o vlivu navýšení limitu odpočtu se podle mě objevuje drobná nekonzistence ve formálním vyhodnocování. Regresní model prokazuje statisticky významný nárůst darů, ale autorka v závěru uvádí, že hypotézu nelze v kauzálním smyslu zamítnout. Je však nutné zdůraznit autorčinu poctivou sebereflexi na straně 134, kde správně uvádí, že administrativní data neumožňují oddělit vliv daňové úpravy od vlivu krizových událostí. Je cenné, že si je autorka vědoma limitů svého textu i zvolených metod.

d) Význam pro praxi a pro rozvoj vědního oboru

Práce má potenciálně význam pro tvůrce hospodářské politiky, neboť ukazuje limity daňových stimulů u právnických osob. Pro vědní obor je přínosem behaviorální pohled na motivace firemních dárců a kritické zhodnocení efektivity daňových výdajů v krizových letech.

e) Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň

Práce je napsána kultivovaným a současně odborným jazykem. Určitou výtku mám k jisté rozvláčnosti a repetitivnosti v rámci úvodních čtyř kapitol, kde dochází k častému opakování definic, pojmů, cílů, výzkumných otázek apod. Práci by celkově prospěla struktura bližší klasickému vědeckému článku, která by pomohla eliminovat redundantní pasáže a zajistila by přímější tah na branku. Celkově je však práce strukturovaná logicky a splňuje nároky na vědecký výstup.

f) Publikační činnost studentky

Publikační aktivita odpovídá požadavkům, zejména články v časopisech s impakt faktorem a účast na mezinárodních konferencích dokládá schopnost prezentovat výsledky výzkumu odborné komunitě.

OKRUHY K DISKUSI U OBHAJOBY

Pro účely obhajoby a následné diskuse navrhuji výběr z následujících okruhů:

1. Pokud daňová úleva není hlavním motivem pro darování, nejedná se z pohledu státu o ztrátu mrtvé váhy?
2. Jaké konkrétní nedaňové kroky by stát mohl podniknout, aby podpořil filantropii u malých a středních podniků, které nemají tak silné administrativní zázemí?
3. Je pro stabilitu neziskového sektoru vhodnější držet standardní nižší limit odpočtu a zvyšovat jej operativně v dobách krizí, nebo je pro strategické plánování firem lepší trvalá vyšší hladina?
4. V čem vidíte největší rozdíl v mentalitě českých firemních dárců ve srovnání se západními modely (např. USA nebo Velká Británie), kde má filantropie delší, resp. nepřerušenu tradici?

ZÁVĚR

Osobně mě velmi bavilo text číst a jsem rád, že vznikl. Skutečně se podle mě jedná o velký krok v rámci výzkumu české firemní filantropie. Navíc jsem si jist, že pokud autorka přepracuje svá zjištění do formy kratší studie nebo studií, může mít poměrně vysoké publikační ambice.

Předložená disertační práce Ing. Blanky Jarolímové je kvalitním příspěvkem k diskuzi o firemní filantropii. Přes metodologické výhrady k formální interpretaci statistických modelů práce prokazuje hluboký vhled do problematiky, schopnost autorky pracovat s rozsáhlými datovými soubory a zdravou míru vědecké sebereflexe.

Disertační práci **doporučuji** k obhajobě.

V Brně, dne 12. 4. 2026


.....